

חוברת לימוד ועבודה

ליום העצמאות

אייר תש"פ

בס"ד

יום העצמאות

הקדמה

חלק ראשון – סימני הגאולה:

- קיבוץ גלויות
- חזרת התורה ללומדיה
- שלטון יהודי בארץ ישראל
- פריחת הארץ

חלק שני – מעוות היום:

- אמירת הלל בברכה
- סעודות מצוה

הקדמה

"יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם"

בכל שנה ביום ה' באייר אנו חוגגים את יום העצמאות. אומרים הלל בברכה בבתי הכנסת, שמחים בסעודות מצוה ורוקדים יחד עם כל עם ישראל ברחבי העולם.

מה מיוחד ביום ה' באייר? על מה אנו כל כך שמחים?

זכינו לנס גדול ביום ה' באייר. ביום אחד הפסיקה הגלות הארוכה ועם ישראל קם לתחייה מחדש, כמו גור אריות שקם מרבעו ומתחיל להסתובב ביער להשיג את מבוקשו. לפני שבעים ושנים קמה בחסדי ה' מדינת ישראל ובזכותה אנו חיים, מתפתחים, לומדים תורה ועובדים את ה' בשמחה.

אילו פינו מלא שירה כים אין אנחנו מספיקים להודות לה' אלוקינו על כל הטובות שעשה עמנו בהקמת מדינת ישראל.

בחוברת זו הבאנו מעט מקורות כדי ללמוד על תקופת הגאולה המיוחדת שאנו זוכים לחיות בה וכן על מדינת ישראל שהיא חלק חשוב ממנה.

"צהלי ורוני יושבת ציון כי גדול בקרבך קדוש ישראל"

בהצלחה לכולנו,

צוות הת"ת

קיבוץ גלילות

הידעת ?

הרמב"ן שחי לפני 700 שנה מתאר את המצב בירושלים כך:

"כָּל הַמְקַדָּשׁ מִחֲבֵרוֹ, חָרַב יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ – יְרוּשָׁלַיִם יוֹתֵר חָרְבָה מִן הַכֹּל כִּי מַעַת הִגִּיעוּ הַכּוֹבָשִׁים הַמְסֻלְּמִים בְּרַחוּ מִשָּׁם וּמֵהֶם שָׁנְהָרְגוּ בְּחֶרֶב, רַק שְׁנֵי אֲחִים צָבָעִים קוֹנִים הִצְבִּיעָה מִן הַמוֹשָׁל וְאֵלֵיהֶם יֵאָסְפוּ עוֹד מִנֵּי מִתְפַּלְלִים בְּבֵיתָם בְּשַׁבָּתוֹת"

- כמה אנשים גרו בירושלים כשהרמב"ן הגיע אליה?

- האם גם היום המצב כמו שהרמב"ן כותב? פרט

עד לפני שמונים שנה בערך היו בארץ ישראל מעט מאד יהודים. רוב עם ישראל היה בחוץ לארץ. תוך תקופה קצרה מאד התאספו בארץ יהודים רבים מכל העולם.

תהליך זה נקרא 'קיבוץ גלילות'. המילה 'קיבוץ' – כוונתה כמו המילה 'קבוצה', בגלל שמתאספים ביחד למקום אחד, והמילה 'גלילות' כוונתה למקומות רבים בגלות שהגענו אליהם במשך אלפיים שנה מאז חורבן בית המקדש.

הנביא ישעיהו חי לפני יותר מאלפיים שנה והוא מבטיח לעם ישראל שכשהם יחזרו לארץ ישראל הם ידעו שאז הפסיקה הגלות והתחילה הגאולה: כך כתוב בישעיהו פרק ס', פסוק ד':

"שְׂאֵי־סָבִיב עֵינֶיךָ וּרְאֵי כָּל־מַקְבָּצוֹ בְּאוֹ־לְךָ בְּנֵיךָ מִרְחֹק יָבֵאוּ..."

למי לדעתכם הנביא מתכוון כשהוא קורא ואומר לה להסתכל שבניה באו ?

- ✓ מי לדעתכם נמצא בספינה הזו? _____
- ✓ לאן הם מפליגים? _____
- ✓ מהיכן הם מגיעים? _____

רבי ישראל משקלוב

רבי ישראל משקלוב היה מתלמידי הגר"א ועלה לארץ בתלאות רבות בשנת תקס"ט. רבי ישראל עמד בראשות עדת הפרושים בצפת עד יום מותו בט' סיוון תקצ"ט. ר' ישראל משקלוב היה מנהיג שבנפשו התמזגו עד להפליא תורה ומעשה כאחד: גאון בתורה, מחבר ספרי יסוד בהלכה ומסדר תורת רבו הגר"א, ועם זה שליח זריז, מארגן מצוין, מנהל וממונה הכולל, שתדלן העדה לפני השלטונות ומסדר יחסיה עם השכנים הערבים, עומד לישוב בכל שעת דחק ועת צרה, ויודע לעשות נפשות לרעיון ישוב ארץ ישראל ולעורר את יהודי הגולה – ולא רק את בני ארצו ליטא אלא גם יהודי מערב אירופה – לעזור לישוב בין מבחינה מדינית ובין מבחינה כספית. במשך כ"ט שנות שבתו בארץ, עד יום מותו, נתרגשו ובאו עליו כל ייסורי ארץ ישראל, צרות הרבים וצרות היחיד, ועם זה לא הפסיק ממשנתו אפילו יום אחד, ולא נחלשה דעתו כהרף עין, ותמיד היה הראשון להושיע, להציל ולבנות. את קורות עדתו רשם ר' ישראל לזיכרון בספר, שרק שרידים מעטים ממנו הגיעו לידינו. את קורותיו ואת קורות ביתו סיפר בהקדמה לספרו "פאת השולחן", על המצוות התלויות בארץ שלא נכללו ב"שלחן ערוך", שנדפס בצפת בשנת תקצ"ו, באמרו לנפשו:

"עלי חובה להזכיר הייסורין וצרות שעברו עלי בייסורי א", כמו שכתוב [תהילים קי"ח, י"ט]: "ייסור יסרני יה ולמות לא נתנני". כבר בשנה הראשונה לעלייתו נאלץ לצאת בשליחות בני עדתו ולנדוד במשך שלוש שנים על פני כל אירופה בעצם ימי מלחמות נפוליאון. ובדרך שליחותו הספיק להדפיס במינסק בשנת תקע"ב את ספרו "תקלין חדתי" על מסכת שקלים בתלמוד ירושלמי. אך הספיק לחזור לארץ, והנה פרצה מגפה קשה בצפת, ור' ישראל - כרבים מתושבי העיר – ברח עם בני ביתו לירושלים, אבל אשתו מתה בדרך, בכפר שפרעם, וברושלים מתו חתנו, שני בניו ושתי בנותיו, ובצפת מתו אביו ואמו, ומכל משפחתו לא נשארה לו אלא בתו הקטנה.

חזרת התורה ללומדיה

בישיבת הר המור
לומדים כ - 700
אברכים ובחורים
כ"י

כשיצאנו לגלות הארוכה חכמים אמרו :
'אין לך ביטול תורה גדול מזה'. ובאמת
במשך אלפיים שנה יהודים רבים חיו
תחת שלטון של גוים ולא יכלו ללמוד
תורה.

ברוך ה' במדינת ישראל כיום לומדים
מאות אלפי בחורי ישיבה ואברכים
השוקדים על תלמודם ומאירים את
העולם בתורה ומעשים טובים.

**מצב כזה לא היה בתולדות עם
ישראל מאז מעמד הר סיני!!**

התומך הגדול ביותר בלומדי התורה
כיום היא מדינת ישראל!

בישיבת פוניבז' לומדים
כ 3500 אברכים
ובחורים כ"י

בישיבת מיר לומדים
כ - 7000 אברכים
ובחורים כ"י

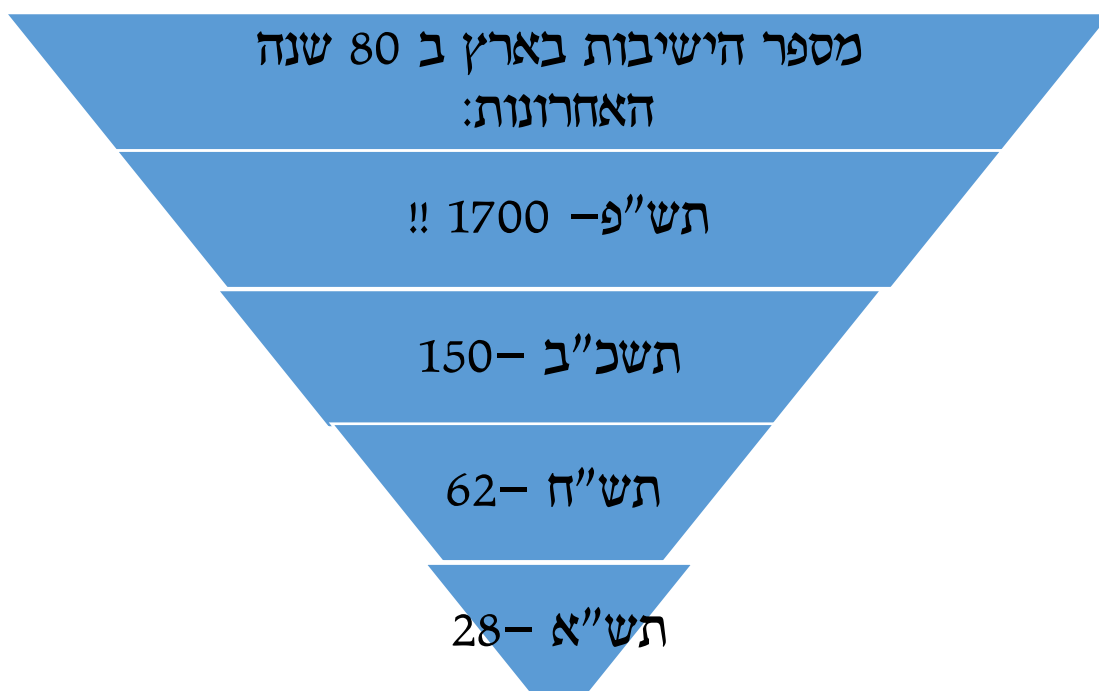
הנביא יחזקאל אומר בתוך נבואות הגאולה :

"וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם מִן־הַגּוֹלִים וְקִבַּעְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל־הָאָרְצוֹת וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל־אֶדְמַתְכֶם: וְנִרְקַתִּי עֲלֵיכֶם מֵיַם טְהוֹרִים...

וְאֵת רוּחִי אָתֵּן בְּקִרְבְּכֶם".

- 'אין מים אלא תורה'. הביטוי 'זריקת המים' על ידי ה' הכוונה היא שהרבה אנשים ילמדו תורה בישיבות גבוהות, ישיבות קטנות, תלמודי תורה, בתי ספר וגנים. גם גדולים וגם קטנים, גם גברים וגם נשים.
- אנו לומדים מהפסוק בספר יחזקאל שקודם עם ישראל יחזור לארץ ישראל מכל הארצות ואחר כך ה' יגדל ויחזק את לימוד התורה.
- רוח ה' היא התורה הקדושה שעם ישראל לומד במשך כל הדורות מאז מתן תורה. כוונת הנביא היא שכשתראו פריחה גדולה כל כך של לימוד תורה אחרי הגלות תדעו שאתם כבר ממש בתוך תהליך הגאולה.

תשי"ט צל התפתחות הישיבות בארץ ישראל 80 השנים האחרונות:

שלטון יהודי בארץ ישראל

הרמב"ן כותב כך:

מצוה רביעית שנצטוינו לרשת (לכבוש) את הארץ אשר נתן האל יתברך ויתעלה לאבותינו לאברהם ליצחק וליעקב, ולא נעזבה ביד זולתינו מן האומות או לשממה.

ינקל'ה שאל את סבא מה זה לכבוש את הארץ? סבא ענה לו שכשקמה מדינת ישראל זה נקרא שכבשנו את הארץ כי מעבשיו אנחנו מחליטים איך מתנהגים בארץ, למשל: מי יכנס אליה ומי לא.

א. מי מצווה לכבוש את ארץ ישראל ?

ב. מה התאריך שהתחלנו לקיים את מצוות כיבוש הארץ?

מרק, חבר של דני, אר באמריקה. כנספסו בחתונה של חבר משותף פנה מרק אל דני ואמר לו: אין המדף ביני לבינך. אתה אר בארצות ישראל ואני אר בארצות ניו יורק. האט מרק צודק לדעתך ?

פריחת הארץ

חכמינו זכרונם לברכה נתנו לנו סימנים שלפיהם נדע מתי התחילה הגאולה.
אחד הסימנים נמצא בגמרא במסכת סנהדרין:

”ואמר רבי אבא: אין לך קיץ מגולה מזה, שנאמר ואתם הרי ישראל
ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבא”.

הנביא יחזקאל אמר שכשההרים יצמיחו עצים שנותנים פירות והשממה
בארץ ישראל תפרח על ידי גידולים חקלאיים רבים זה יהיה סימן שהגאולה
התחילה.

ברוך ה' מאז שעם ישראל חזר לארץ, ארץ ישראל נותנת הרבה מאד פירות,
גידולים חקלאיים מפותחים, תנובת הארץ עצומה לאין שיעור הרבה יותר
ממה שהלמנו לפני מעט שנים. שפע ברכת ה' עלינו!! "כי גבר עלינו חסדו"

הידעת? חקלאים
ישראלים פיתחו צורות
גידול ושיטות השקיה
פורצות דרך ומיוחדות,
ובכל העולם באים לארץ
כדי להעתיק אליהם !!

הידעת? מדינת ישראל היא מקום
ראשון בעולם בתגובת החלב בפרות-
11,800 ליטר בשנה !!! לעומת 1700
בהודו, למשל.

אַרְץ זֶבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ

חלק שני – מצוות היום

אמירת הלל בברכה:

כידוע, אסור לומר הלל בברכה בלי תקנת חכמים, שהרי זו תהיה ברכה לבטלה ח"ו. היכן תיקנו לומר הלל ביום העצמאות?

הגמרא במסכת פסחים דף קיז עמוד א מביאה את דברי חכמים:

"חכמים אומרים: נביאים שביניהן תיקנו להם לישראל שיהו אומרים אותו על כל פרק ופרק, ועל כל צרה וצרה שלא תבא (בלשון סני נהור) עליהם לישראל, ולכשננאלין אומרים אותו על גאולתן".

א. מי תיקן לומר הלל כשניצלים מצרה?

ב. לפי כל מה שראינו בחלק הראשון, שביום העצמאות התחילה גאולה, האם צריך לומר הלל בו?

יוסי טען שלא חייבים לומר הלל ביום העצמאות כי עדיין לא כל ארץ ישראל בידינו. קרא את דברי הרב משאש זצ"ל וכתוב אם יוסי צודק:

"ומי יבוא אחרי המלכים האדירים את אשר כבר עשוהו ותיקנו לדורות, וכבר נמשך הדבר הזה זה מ"ג שנה, ומי הוא זה ואיזהו שיכול לבטל מנהג זה, ולהיות כפוי טובה להקב"ה האל המושיע הגדול שהראנו דברים שלא חלמנו עליהם, וזיכנו לראות בממשלת ישראל ובריבוי התורה, הישיבות הגדולות והכוללים, והדת השוררת והולכת מיום ליום, וכבר הבטיחנו השי"ת וקבצתי אתכם מסביב והבאתי אתכם אל אדמתכם (ע"פ יחזקאל לו, כד) ואח"כ "ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם" (יחזקאל לו, כו).

קביעת יום שמחה

כמו בימי פורים שנקבעו על הצלה מגזירת המן ונקבעו לימי משתה ושמחה, כך כל מי שנעשה לו נס וניצל יכול לקבוע יום שמחה לו ולבניו אחריו. ביום זה יערכו סעודת מצוה שבה ישמחו, יודו לה', וישירו שירי הלל והודיה.

יום העצמאות ה' באייר נקבע על ידי הרבנות הראשית ליום של שמחה והודיה וגם בסעודת מצוה כמו ימי פורים, להודות ולהלל לה' על גאולתנו ועל פדות נפשנו מצרת הגלות הארוכה

מקור לקביעת חג ביום הצלה ה נוכל למצוא גם בדברי הרמב"ם שמתאר את עלייתו לארץ ישראל ואת הקשיים המרובים שהיו לו:

בליל אחד בשבת בארבעה ימים להודש אייר נכנסתי לים, וביום שבת, עשירי לאייר שנת תתקכ"ה עמד עלינו נחשול שבים למבענו והיה זעף גדול בים, ונדרתי עלי: שני ימים אלו אצום בהם ואתענה בהם.. ואצווה על בני לעשות כן עד סוף כל הדורות, ויתנו צדקה כפי כוחם... בליל אחד בשבת, ג' ימים לירח סיוון, יצאתי מן הים בשלום ובאתי לעכו ונצלתי מן השמד והגענו לארץ ישראל. יום זה נדרתי שיהיה יום ששון ושמחה... וביום שלישי בשבת, ד' חשוון, יצאנו מעכו לעלות לירושלים תחת סכנה, ונכנסתי לבית הגדול והקדוש והתפללתי בו, ביום המישי, ששה ימים לירח מרחשון. ובאחד בשבת, ט' בחודש חשוון יצאתי מירושלים לחברון, לנשק קברי אבותי במערה... ושני ימים אלו... נדרתי שיהיו יום טוב ותפילה ושמחה לה' לאכילה ולשתיה... וכשם שזכיתי וראיתי בחורבנה כך אזכה אני וכל ישראל לראות בנחמתה, אמן.

אנחנו רואים בדברי הרמב"ם שאפילו יחיד שקרה לו נס יכול לקבוע יום טוב עם סעודות מצווה לדורות עולם. האם לדעתך ציבור שלם יכול גם לקבוע חג על נס שקרה להם או לא?

סיום

טעמנו מעט מגדל התקופה שאנו חיים בה, ומקדושת יום העצמאות שזכינו לו בחסדי ה' עלינו. בוודאי שיש עוד הרבה מאד ללמוד ולברר בנושאים חשובים אלו.

נתפלל לה' שנזכה כולנו להוסיף חיל בעבודת ה' שלנו בכלל, ובפרט בלימוד התורה, בעשיית מצוות ועשים טובים, כיבוד הורים ומורים, אהבת אחים וחברים, דרך ארץ שקדמה לתורה וכל שאר מצוות התורה המחזקות את כלל ישראל, את מדינת ישראל ואת צבא הגנה לישראל.

שנזכה בע"ה לעלות לציון ברינה
ולשוב לבית מקדשנו במהרה,
לראות בבניין עיר הקודש כולה,
ובצמיחת קרן הישועה,
יחזרו שבי ציון כולם שבגולה
ונזכה להיגאל גאולת עולמים בזו השנה!
במהרה בימינו אמן.